

Göteborgs universitet

Rektor

rektor@gu.se

Universitetskanslersämbetet

Diarienummer:

U2022/02386 (Utbildningsdepartementet)

GU 2022/2175 (Göteborgs universitet)

Göteborgs universitets svar på regeringens uppdrag om att genomlys utbildningsutbudet för livslångt lärande och omställning

Under 2022 tilldelades Göteborgs universitet ett uppdrag från regeringen om att genomlys utbildningsutbudet för livslångt lärande och omställning, mot bakgrund av trygghetsreformen och införandet av det nya omställningsstudiestödet.

Redovisningen från Göteborgs universitet utgår från en internremiss som besvarats av lärosätets åtta fakulteter, där följande frågeställningar utifrån uppdraget från regeringen formulerades:

- Hur bidrar fakultetens befintliga utbildningsutbud till att möta det behov av utbildning som det nya omställningsstudiestödet kan ge upphov till och finns det ytterligare behov av att utveckla utbildningsutbudet?
- Har fakulteten i dagsläget planer på att inom befintliga ekonomiska ramar utveckla utbudet för att stärka tillgången till utbildning för livslångt lärande och omställning, och i så fall vilka?

Ärendet har beretts och samordnats av utbildningsenheten, i samverkan med vicerektor för utbildning Pauli Kortteinen. Samråd har genomförts med samtliga åtta fakulteter vid Göteborgs universitet. Göteborgs universitets svar fastställdes på rektors beslutsmöte den 24 november 2022.

Eva Wiberg

Rektor

Föredragare: Christina Kaspersen sektionschef, Harry Harrysson, utredare

Kopia

Utbildningsdepartementet

Samtliga fakulteter

Utbildningsnämnden

Original till registrator

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Göteborgs universitets svar på regeringens uppdrag om att genomlysa utbildningsutbudet för livslångt lärande och omställning

Datum: 2022-11-24

Handläggare: Christina Kaspersen, Harry Harrysson

Enhet: Utbildningsenheten, Sektionen för student och utbildningsstöd

Diarienummer: U2022/02386 (Utbildningsdepartementet), GU 2022/2175 (Göteborgs universitet)

Bakgrund

Under 2022 tilldelades Göteborgs universitet ett uppdrag från regeringen om att genomlys utbildningsutbudet för livslångt lärande och omställning, mot bakgrund av trygghetsreformen och införandet av det nya omställningsstudiestödet (i redovisningen nedan fortsättningsvis ”reformen”). Uppdraget består av tre delar:

- (1) att genomföra en analys av universitetets utbildningsutbud för att identifiera och tydliggöra de utbildningar som riktar sig mot yrkesverksamma.
- (2) att beskriva hur universitetet inom befintligt utbud kan möta det nya behov som omställningsstudiestödet kan ge upphov till
- (3) att beskriva hur universitetet planerar för inom befintliga ekonomiska ramar stärka och utveckla tillgången på utbildning kopplat till livslångt lärande och omställning.

Göteborgs universitets svar

Redovisningen från Göteborgs universitet utgår från en internremiss som besvarats av lärosätets åtta fakulteter, där följande frågeställningar utifrån uppdraget från regeringen) formulerades:

- Hur bidrar fakultetens befintliga utbildningsutbud till att möta det behov av utbildning som det nya omställningsstudiestödet kan ge upphov till och finns det ytterligare behov av att utveckla utbildningsutbudet?
- Har fakulteten i dagsläget planer på att inom befintliga ekonomiska ramar utveckla utbudet för att stärka tillgången till utbildning för livslångt lärande och omställning, och i så fall vilka?

Göteborgs universitets svar återger en beskrivning av universitetets samlade utbildningsutbud med fokus på utbildningar som kan riktas/r sig mot redan yrkesverksamma samt vilka utbildningar som kan relateras till livslångt lärande och till individer i behov av omställning. I redovisningen återfinns också en redogörelse av de utmaningar som universitetet ser med anledning av införandet av reformen.

Hur bidrar befintligt utbud till att möta de behov av utbildning som det nya stödet kan ge upphov till?

Göteborgs universitet utvecklar kontinuerligt utbildningsutbudet med avstamp i universitetets vision om utbildning och forskning i kompletta akademiska miljöer. Utbildningsverksamheten utgår från studenternas och det omgivande samhällets behov med många ingångar till studier genom flexibla studieformer samt en variation mellan campusbaserad och distansbaserad utbildning. Universitetet har också på universitetsövergripande nivå, i den universitetsgemensamma verksamhetsplanen för 2023, valt att ta ett samlat grepp om utbildning som bidrar till livslångt lärande och som möjliggör omställning och yrkesväxling. Universitetets fakulteter arbetar i enlighet med de prioriteringar som finns i den universitetsgemensamma verksamhetsplanen och har med den som grund arbetat fram egna verksamhetsplaner som delvis har fokus på en vidareutveckling av formerna och möjligheterna för livslångt lärande. Inventeringen och översynen av nuvarande utbildningsutbud kommer att utgöra en viktig utgångspunkt för fakulteternas löpande och fortsatta arbete med att utveckla kurser, kurspaket och kortare utbildningspaket som också beaktar omställningsstudiestödets förutsättningar.

Mot bakgrund av universitetets fokus på arbetet med livslångt lärande och individer i behov av omställning och/eller yrkesväxling erbjuder Göteborgs universitet genom sitt befintliga utbud en

mängd olika möjligheter till utbildning som är av relevans för reformen och den tänkta målgruppen. Dessutom har universitetet under pandemin utvecklat mer flexibla undervisningsformer, så som hybridundervisning och nya digitala lösningar inom distansutbildning, vilket möjliggör för universitetet att nå ut till en bredare och större studentpopulation. Universitetets bedömning är följaktligen att det samlade och nuvarande utbildningsutbudet har goda förutsättningar att möta efterfrågan på utbildning som den nya reformen kan ge upphov till. Detta sker genom den redan etablerade mixen mellan program och fristående kurser vid Göteborgs universitet riktade mot yrkesverksamma, men också genom utbildning som har både generiska kompetenser och bildning som syfte.

Göteborgs universitet har i sitt arbete med att genomlysna det samlade utbildningsutbudet identifierat följande kategorier av utbildning som kan svara mot de krav som reformen ställer:

- Fristående kurser; både på grund och avancerad nivå.
- Kortare programutbildningar; både på grund och avancerad nivå.
- Delar av program som kan tillgängliggöras; både på grund och avancerad nivå.
- Sommarkurser
- Kvällskurser
- Distanskurser
- Uppdragsutbildning
- MOOCS (Massive Open Online Courses)
- Kompletterande utbildning inom flera utbildningsområden

Inom Göteborgs universitets nuvarande utbildningsutbud erbjuds många fristående kurser som kan komma i fråga för den tänkta målgruppen. Exempelvis finns introduktionskurser av olika slag inom offentlig förvaltning, journalistik, design och IT, artificiell intelligens och lärande, samt andra fristående kurser inom hjärtsjukvård, marinbiologi, astronomi, *Från hantverk till konsthantverk*,¹ *Svenska som andraspråk lärare åk 1-6*, *Retorik för yrkesverksamma* och så vidare. Universitetet erbjuder även utbildning inom program som kan komma i fråga för den tänkta målgruppen, dels i form av kortare program (till exempel *Arkivvetenskap*), dels som fristående kurser inom befintliga utbildningsprogram (till exempel inom *Apotekareprogrammet*).

När det gäller kompletterande utbildning som riktar sig till redan yrkesverksamma erbjuder universitetet möjligheter till vidareutbildning inom bland annat arbetsterapi/fysioterapi och *Kulturskolepedagogutbildningen*. Inom lärarutbildning, där flertalet fakulteter på universitetet bidrar i genomförandet, finns även satsningar på kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), Kompletterande pedagogisk utbildning Ma/Nv/Tk, Vidareutbildning av lärare (VAL) och Utländska lärare och akademikers vidareutbildning (ULV) som kan vara av relevans för den tänkta målgruppen. Inom vårdområdet finns relevant kompletterande utbildning för bland annat läkare och sjuksköterskor.²

¹ Kursiv text avser namn på konkreta kurser som finns i utbildningsutbudet för Göteborgs universitet.

² Göteborgs universitet vill dock påpeka att det som redovisas ovan enbart är exempel på program/kurser inom nuvarande utbildningsutbud som kan komma ifråga för reformen.

Uppdragsutbildning vid Göteborgs universitet är till sin karaktär en naturlig del av det livslånga lärandet och bidrar till samhällets och individens behov av kompetensutveckling. Universitetet samverkar och samarbetar redan med ett antal olika aktörer både inom offentlig sektor (myndigheter, regioner, kommuner) och inom den privata sektorn (näringslivet). Målgrupperna är skiftande och riktar sig till flera olika yrkesgrupper (exempelvis lärare, bibliotekarier, skolchefer, sjuksköterskor, ekonomer, tekniska specialister, ledare, läkare, fysioterapeuter och så vidare) i arbetslivet. Göteborgs universitet ser således en stark utvecklingspotential med uppdragsutbildning i relation till reformen och det nya studiestödet, där universitetet och omställningsorganisationer samverkar kring att erbjuda skraddarsydd utbildning för individer i behov av omställning och yrkesväxling.

Göteborgs universitet har särskilda öronmärkta utbildningsuppdrag från departementet när det gäller att erbjuda utbildningar inom vård och hälsa samt lärarutbildning, vilket försvårar möjligheten till att göra genomgripande förändringar av utbildningsutbudet inom dessa områden. Det finns därutöver andra hinder med en sådan riktning, då flera fakulteter vid universitetet under de senaste åren arbetat strukturerat för att utveckla/skapa mer programutbildning där förändringarna har svarat väl mot arbetsmarknadens behov och studenternas efterfrågan. Eftersom långa programutbildningar inte lämpar sig för utbildning i relation till det nya omställningsstudiestödet, skulle det också kunna uppstå en brist i vad universitetet kan erbjuda denna grupp av presumtiva studenter. Universitetet kan dock i kraft av genomlysningen av nuvarande utbildningsutbud se vissa möjligheter att vidareutveckla befintligt utbildningsutbud (ställa om och anpassa) avseende livslångt lärande och omställning. En särskilt viktig fråga i en sådan utredning är att undersöka förutsättningarna för att erbjuda kortare programutbildningar om maximalt 44 veckor, eftersom universitetets långa programutbildningar många gånger kan vara ett hinder för yrkesväxling och omställning.

Universitetet vill utöver ovanstående resonemang påpeka att upplägget för reformen saknar incitament för verksamhetsutveckling, vilket kan komma att innebära en icke fördelaktig omprioritering av det samlade utbildningsutbudet vid högskolor och universitet. En förändrad process för anslag inom området skulle skapa bättre förutsättningar för högskolor och universitetet att erbjuda fler individer, i behov av omställning, utbildning.

För närvarande finns det inte heller någon klar och tydlig bild av vad individer i behov av omställning är intresserade av, vilket av förklarliga skäl försvårar universitetets möjligheter att erbjuda adekvat utbildning för den tänkta målgruppen. Göteborgs universitet vill därför uppmärksamma den brist på samverkan, mellan omställningsorganisationer och högskolor/universitet som för närvarande råder. Det vore därför önskvärt ur Göteborgs universitets synvinkel att det skapas en organisation eller en plattform där dialog mellan parterna kan föras om vilken typ av utbildning som efterfrågas av arbetsmarknad och individer. Dessutom bör frågor om omfattning, varaktighet, frekvens, tidplan också inkluderas i en sådan dialog. Omställningsorganisationer kan, om denna dialogyta skapas, komma att bli en framtida och betydelsefull samarbetspart för universitetet, där dessa organisationer blir beställare av utbildning i form av uppdragsutbildning.

Göteborgs universitet vill också poängtera att det inte är fördelaktigt att utbildning som erbjuds av universitetet, inom ramen för reformen, i alltför stor uträkning konkurrerar med renodlad yrkesutbildning som bedrivs av andra utbildningsarrangörer. Vidare vill universitetet också påpeka att nuvarande skrivelser ger omställningsstudiestödsorganisationerna rollen att ensamt bedöma individens önskningsområden om omställning/yrkesväxling och om den matchar arbetsmarknadens behov, vilket kan

innebära att utbud och efterfrågan på utbildning har svårt att mötas. Göteborgs universitet vill påpeka att möjlig utbildning inom omställning/yrkesväxling kopplat till arbetsmarknadens behov bör också föregås av dialog med lärosätena och i enlighet med förslaget om dialogytan ovan.

Hur planerar lärosätena att utveckla utbudet för att stärka tillgången till utbildning för livslångt lärande och omställning?

Göteborgs universitet arbetar kontinuerligt för att utveckla utbildningsutbudet och universitetet har en fastställd strategi att verka för utbildning med många ingångar, utgångar och möjligheter för den presumtiva studenten. I detta arbete ingår, som tidigare nämnts, ett särskilt fokus på livslångt lärande och bildning så som det stipuleras i den universitetsgemensamma verksamhetsplanen. Utgångspunkten för utbildningsverksamheten är studenternas och det omgivande samhällets behov av utbildning och kompetens. För närvarande upplever dock flertalet fakulteter vid universitetet svårigheter i att göra *alltför stora förändringar* i nuvarande utbildningsutbud. Försvårande i sammanhanget är, som tidigare påtalats, att universitetets befintliga utbildningsutbud enbart till viss del är anpassat efter kraven i reformen och att det för närvarande finns en brist på samverkan mellan omställningsstudiestödsorganisationer och högskolor/universitet.

Lärosätena förväntas utveckla utbildningsutbudet inom befintliga ramar, vilket begränsar universitetets möjligheter att möta den tänkta målgruppens behov av omställning och yrkesväxling. Universitetets uppfattning är därför att det vore önskvärt med en långsiktig, kompletterande tilldelning av utbildningsplatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts och samordnats av Christina Kaspersen och Harry Harrysson i samverkan med vicerector för utbildning Pauli Kortteinen. Samråd har genomförts med samtliga åtta fakulteter vid Göteborgs universitet genom en internremis som skickades ut till fakulteterna den 17 augusti 2022.

Rektor fastställde i närvaro av studentrepresentanter den 24 november 2022 det samlade svaret för Göteborgs universitet.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Eva Wiberg
TITEL, ORGANISATION:	Rektor, Göteborgs universitet
IDENTIFIKATIONSTYP:	Göteborgs universitet
IDENTIFIKATIONS-ID:	_a8aeb582-e548-4250-80c5-948b0cd8cfcf
DATUM & TID:	2022-11-24 16:01:40 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-11-24 16:01:46 +01:00
Ref: 1496119
www.gu.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)